

Gouda Vitaal – Verkiezingsprogramma 2026 - 2030

“Voor inwoners en beleid met gezond verstand”

Ons motto: Sociaal en duurzaam, mits haalbaar en betaalbaar

Voorwoord

Gouda is een compacte, levendige stad, maar ook een stad die onder druk staat door hoge bevolkingsdichtheid, woningnood en een groeiende behoefte aan duurzame oplossingen. Gouda Vitaal staat voor beleid dat luistert naar de inwoners, rekening houdt met leefbaarheid en betaalbaarheid, en investeert in oplossingen die écht werken.

Wij geloven niet in straffen of dure prestigeprojecten, maar in samenwerking met inwoners, het versterken van buurten, het inzetten van slimme technologie en nuchter beleid. Of het nu gaat om afval, wonen of mobiliteit – het gaat om balans.

Onze belofte

Gouda Vitaal kiest voor een stad waar leefbaarheid, eerlijkheid en gezond verstand centraal staan. Geen beleid dat inwoners bestraft of overbelast, maar praktische oplossingen die onze stad schoon, veilig en leefbaar houden – voor iedereen.

Voor de inwoners, niet andersom

Politiek is er om inwoners te dienen, niet om ze te dicteren hoe ze moeten leven. Gouda Vitaal wil participatie die ertoe doet, met echte invloed voor bewoners bij grote beslissingen.

- Raadgevende referenda bij grote, omstreden onderwerpen (zoals betaald parkeren).
- Wijkpanels en bewonersavonden met echte inspraak.
- Heldere, toegankelijke communicatie vanuit het stadhuis.
- Minder bureaucratie, meer luisteren naar wat inwoners écht nodig hebben.

Uitwerking in thema's

1. Wonen en leefbaarheid in balans

Inleiding:

Gouda is één van de meest dichtbevolkte gemeenten van Nederland. Er is een grote behoefte aan betaalbare woningen, maar woningbouw mag nooit ten koste gaan van de leefbaarheid. Gouda Vitaal wil **bouwen voor de echte behoefte**, zoals voor starters, gezinnen én senioren. Door woningen te creëren waar ouderen comfortabel en zelfstandig kunnen wonen, ontstaat er **doorstroming** op de woningmarkt, wat ook gezinnen en starters ten goede komt.

Speerpunten:

- **Bouwen voor senioren** van levensloopbestendige woningen, kleinschalige woonzorgprojecten en **geconcentreerde voorzieningen voor wonen en zorg**, zodat ouderen langer zelfstandig kunnen wonen met toegang tot zorg en voorzieningen in hun eigen wijk.

- **Betaalbare koop- en huurwoningen** voor starters en gezinnen, niet alleen dure appartementen of prestigeprojecten.
- **Doorstroming bevorderen** via een doelgerichte **huisvestingsverordening** die de toewijzing van woningen eerlijk maakt, en de doorstroming efficiënt. Hiervoor is

het van belang dat het leeftijdscriterium overeind blijft. Ouderen laten doorgaans een grotere woning achter, wanneer zij verhuizen naar een appartement.

- **Geen voorrang statushouders bij toewijzing sociale huurwoningen** Gouda Vitaal vindt dat iedereen in Gouda recht heeft op een passende woning, en dat niemand op straat mag komen te staan. De gemeente heeft een wettelijke taak om statushouders te huisvesten, en die taak respecteren wij. Tegelijkertijd leidt de huidige automatische **voorrang** voor statushouders tot langere wachttijden voor starters en inwoners die al jarenlang binding hebben met de stad. Dat zorgt voor een oneerlijke situatie en vergroot spanningen. Daarom wil Gouda Vitaal de **voorrangsregeling voor statushouders schrappen**. De wettelijke taak blijft uitgevoerd worden, maar via gerichte afspraken en flexibele woonvormen, zónder dat dit ten koste gaat van anderen op de wachtlijst. Zo zorgen we voor een rechtvaardige en evenwichtige woonverdeling in Gouda, waarin groepen niet tegen elkaar worden uitgespeeld.
- **Geen of minimaal eigen Goudse regels** voor nieuwbouw die verder gaan dan landelijke of VNG-afspraken, en zo belemmerend werken voor woningbouw.
- **Samenwerking met buurgemeenten** om de woningdruk te verdelen en overmatige verdichting binnen Gouda te voorkomen: grootschalige woningbouw op uitbreidingslocaties heeft de voorkeur.
- Behoud en uitbreiding van **groenvoorzieningen en speelruimte** bij nieuwe woningbouwlocaties.
- **Geen ongebreidelde hoogbouw** die de identiteit van de stad aantast of de leefbaarheid vermindert.

2. Sociaal domein

Inleiding

Goede zorg en een sterk sociaal netwerk maken een stad leefbaar. Gouda Vitaal vindt dat zorg en ondersteuning **dichtbij** moeten blijven, met extra aandacht voor **kwetsbare groepen**. Wij willen minder bureaucratie, meer samenwerking en een beter gebruik van middelen. Het sociaal domein is nog te versnipperd georganiseerd. Verschillende loketten en afdelingen werken langs elkaar heen, waardoor inwoners soms onnodig lang moeten wachten op hulp of van het kastje naar de muur worden gestuurd. Dit leidt tot hogere kosten én minder goede zorg.

Ook de **jeugdzorg** kampt met grote problemen: lange wachttijden, hoge kosten en onvoldoende passende hulp. Gouda Vitaal pleit voor betere samenwerking tussen gemeente, zorgaanbieders en instellingen, zodat kinderen en gezinnen tijdig de juiste ondersteuning krijgen en escalatie wordt voorkomen.

Speerpunten

- **Wijkgerichte zorg in samenwerking met lokale aanbieders** met herkenbare wijkteams die goed samenwerken met lokale zorg- en welzijnsorganisaties, zorgaanbieders die de wijk en haar inwoners kennen en betere informatie-uitwisseling tussen zorgverleners en gemeente om dubbel werk te voorkomen.
- **Actieve aanpak tegen eenzaamheid** laagdrempelige ontmoetingsplekken in wijken, zoals buurtkamers en huiskamers van de stad, stimuleren van buurtactiviteiten en vrijwilligersprojecten die ontmoeting bevorderen en samenwerking met sport-, cultuur- en welzijnsorganisaties om sociale netwerken te versterken.
- **Toegankelijke en betaalbare hulp voor ouderen en mensen met een beperking** behouden en verbeteren van WMO-voorzieningen zoals huishoudelijke hulp, hulpmiddelen en vervoer, investeren in toegankelijke openbare ruimtes en gebouwen, zodat iedereen kan deelnemen aan het maatschappelijk leven en waar mogelijk leveren van maatwerk, zodat hulp aansluit bij de persoonlijke situatie.
- **Ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers** bijvoorbeeld door training en begeleiding van vrijwilligers en mantelzorgers, waardering, praktische ondersteuning en ontlasten van mantelzorgers door respijtzorg en flexibele hulpregelingen. Het gaat hier immers om het cement van de samenleving.

- **Hervorming van de jeugdzorg**, door voorkomen van onnodige doorverwijzingen en vroegtijdige inzet van passende hulp, beter benutten van regionale samenwerking om specialistische zorg toegankelijk en betaalbaar te houden, flink te snoeien in het grote aantal zorgaanbieders, de meest voorkomende soorten jeugdzorg in één opdracht te bundelen wat uitgevoerd wordt door een klein aantal samenwerkende partijen, krijgen we meer grip op de jeugdzorg waardoor de wachtlijsten drastisch afnemen en de kosten dalen. Gouda Vitaal laat hiermee zien dat je niet hoeft te snijden in de zorg, maar dat je

- moet durven vernieuwen. Door beter te organiseren kun je én de menselijke maat terugbrengen én de kosten beheersen.
- **Aandacht voor gezinnen** steeds meer gezinnen in Gouda ervaren extra druk door stijgende kosten van levensonderhoud, oplopende zorgvragen en onzekerheid over werk en inkomen. Dit kan leiden tot stress, gezondheidsproblemen en minder kansen voor kinderen. Gouda Vitaal vindt dat de gemeente hier actief moet bijspringen. We willen laagdrempelige toegang tot hulp en ondersteuning, sneller ingrijpen bij financiële problemen en betere samenwerking tussen zorg, onderwijs en welzijn. Met maatwerk, vroegsignalering en ondersteuning dicht bij huis helpen we gezinnen om weer zelf grip op hun leven te krijgen.

Wij kiezen voor een mensgerichte aanpak in het sociaal domein: minder papierwerk, meer echte hulp. Door zorg en ondersteuning dichtbij te organiseren, het sociale netwerk te versterken en aandacht te hebben voor wie het echt nodig heeft, maken we Gouda tot een stad waar iedereen kan meedoen en zich gesteund voelt.

3. Een inclusieve samenleving

Inleiding

Iedereen in Gouda moet volwaardig kunnen meedoen, ongeacht leeftijd, beperking of achtergrond. Gouda Vitaal vindt dat een stad pas écht leefbaar is als ook mensen met een beperking de kans krijgen om zelfstandig te wonen, zich vrij te verplaatsen en mee te doen in het sociale en culturele leven. Inclusiviteit betekent dat we kijken naar mogelijkheden in plaats van beperkingen.

Speerpunten

- **Toegankelijke openbare ruimte** trottoirs, bushaltes, openbare gebouwen, winkels en toiletten moeten toegankelijk zijn voor rolstoelgebruikers, slechtzienden en andere mensen met een beperking.
- **Passend wonen** bij nieuwe woningbouwprojecten moet **voldoende aanbod zijn van levensloopbestendige en aangepaste woningen**, zodat mensen met een beperking zelfstandig kunnen blijven wonen.
- **Ondersteuning in werk en participatie** stimuleren van werkgevers en organisaties die werkplekken aanbieden voor mensen met een arbeidsbeperking.
- **Toegankelijke sport en cultuur** alle sportverenigingen en culturele instellingen moeten oog hebben voor inclusiviteit, bijvoorbeeld met aangepaste sportfaciliteiten en begeleiding.
- **Digitale toegankelijkheid** gemeentelijke websites, apps en informatiekanalen moeten eenvoudig toegankelijk zijn voor iedereen, ook voor mensen met een visuele of cognitieve beperking.
- **Participatie en inspraak** mensen met een beperking krijgen actief de kans om mee te denken over beleid dat hen raakt, bijvoorbeeld via een toegankelijkheidsraad.

Kernboodschap inclusiviteit

Gouda Vitaal staat voor een stad waarin iedereen ertoe doet. We willen drempels wegnemen – letterlijk en figuurlijk – zodat ook mensen met een beperking kunnen meedoen, bijdragen en zich thuis voelen in Gouda. Gouda moet voldoen aan het VN-verdrag voor gehandicapten.

4. Veiligheid en handhaving

Inleiding

Gouda Vitaal staat voor een stad waar iedereen zich welkom voelt en op gelijke wijze gebruik kan maken van de openbare ruimte. Regels en voorzieningen mogen niet onbedoeld leiden tot ongelijkheid tussen groepen inwoners. De openbare ruimte is er voor iedereen – ongeacht achtergrond, leeftijd of inkomen. Daarbij zoeken we altijd naar een **balans tussen vrijheid en leefbaarheid**, zodat er ruimte is voor ontmoeting en ontspanning, zonder dat veiligheid of woongenot in het gedrang komt.

Een veilige en schone stad begint bij **zichtbaarheid en nabijheid**. Gouda Vitaal wil investeren in **preventie, buurtbetrokkenheid** en **gerichte handhaving** daar waar het echt nodig is. Zo houden we onze stad leefbaar voor alle inwoners.

Speerpunten

- **Meer wijkagenten en boa's in de buurt** er moet een structurele en herkenbare aanwezigheid zijn in wijken en buurten en een vast aanspreekpunt voor inwoners en ondernemers.
- **Snellere aanpak van overlast, vandalisme en straatdealers** direct optreden bij meldingen om escalatie te voorkomen en gerichte controles op overlastlocaties.

- **Buurtpreventieteams versterken** ondersteuning met middelen, trainingen en samenwerking met politie en gemeente en het stimuleren van nieuwe initiatieven in wijken zonder preventieteam.
- **Beter samenspel tussen inwoners, gemeente en politie** efficiënter gebruik van meldsystemen en buurtapps, maar ook transparante terugkoppeling op meldingen zodat inwoners weten wat er met hun signaal gebeurt.
- **Handhaving op fat bikes** handhaving moet nadrukkelijker worden gericht op het tegengaan van fat bikes in de voetgangersgebieden en bij scholen.
- **Schoon en verzorgd straatbeeld** actieve handhaving op zwerfafval, illegale dumpingen en vernielingen. Inzet van preventief cameratoezicht kan als instrument worden ingezet.

5. Duurzaam, maar met gezond verstand

Inleiding

Duurzaamheid is belangrijk, maar het beleid van de gemeente is momenteel te eenzijdig gericht op één doel: **Gouda in 2040 volledig aardgasvrij maken**. Dit is **niet realistisch**, onder andere door de overbelasting van het elektriciteitsnet en de hoge kosten voor inwoners. De ambitie om in 2040 van het gas af te zijn betekent dat **woningeigenaren en coöperaties in korte tijd tienduizenden euro's of een veelvoud daarvan moeten investeren** in isolatie en in nieuwe installaties, zoals warmtepompen. Dat de gemeente slechts kan adviseren, en bemiddelen bij een lening is dan een **schrale troost**; dit maakt het probleem niet kleiner, maar vergroot juist de financiële druk.

Onze visie

Duurzaam beleid moet niet alleen rekening houden met het milieu, maar ook met het **individuele en collectieve belang** van inwoners. Een **collectieve warmtevoorziening** is op lange termijn vaak efficiënter en goedkoper dan het massaal overstappen op individuele warmtepompen. Dit vraagt om een sterke regie vanuit de overheid, niet om afhankelijkheid van commerciële partijen met een monopolie positie.

Speerpunten:

- **Realistische energiedoelen** niet blind sturen op een aardgasvrij Gouda in 2040, maar inzetten op haalbare en technisch uitvoerbare oplossingen.
- **Collectieve warmtevoorzieningen** krijgen de voorkeur boven individuele warmtepompen, omdat ze vaak efficiënter zijn, en minder investering vragen van inwoners zelf.
- De **overheid moet de exploitatie van warmtenetten in eigen beheer nemen** of organiseren via publieke samenwerking, om onafhankelijk te blijven van commerciële energiebedrijven met een winst oogmerk.
- **Samenwerking met provincie en omliggende gemeenten** om regionale warmteoplossingen te ontwikkelen en kosten te delen.

- **Bescherming van inwoners tegen onredelijke investeringsdruk:** geen verplichtingen die tienduizenden euro's kosten zonder realistische alternatieven.
- **Geen lastenverzwaring voor inwoners** als gevolg van onrealistische duurzaamheids-plannen.
- Investeren in **energie-efficiëntie:** isolatie, energiebesparing en ondersteuning van lokale energiecoöperaties.
- **Transparante communicatie** over de kosten, subsidies en haalbaarheid van energietransities.

6. Economie

Inleiding

Gouda Vitaal zet zich in voor een sterke, toekomstbestendige economie die profiteert van onze centrale ligging, historische aantrekkingskracht en veelzijdig ondernemersklimaat. Daarbij kijken we breed: van de binnenstad en wijkwinkelcentra tot bedrijventerreinen en de creatieve sector. Onze economische visie draait om drie pijlers:

- **Levendige en bereikbare winkelgebieden** De binnenstad is het hart van Gouda, maar ook wijkwinkelcentra zoals Goverwelle en Bloemendaal hebben een belangrijke functie voor bewoners. Bereikbaarheid voor bezoekers en ondernemers is cruciaal – zowel met de auto, het openbaar vervoer als de fiets. Het is niet realistisch te verwachten dat iedereen altijd met de fiets of het OV komt.

- **Sterk ondernemersklimaat en goede dienstverlening** Ondernemers moeten snel en effectief geholpen worden. Een 1-loketfunctie voor bedrijven voorkomt onnodige bureaucratie. Voor de binnenstad stellen wij een **binnenstadmanager met**

mandaat die de centrale regie heeft en snel kan schakelen. De gemeente kiest voor een actieve rol in de ontwikkeling van winkelgebieden.

- **Hoogwaardige werkgelegenheid en onderwijs** Gouda moet aantrekkelijk blijven voor zowel kennisintensieve als praktische beroepen. Dit vraagt om goede samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en gemeente. Aandacht voor vakmanschap en techniek is essentieel voor de regionale economie.
- **Minder afhankelijkheid arbeidsmigranten** Gouda Vitaal staat voor een economie die waarde toevoegt aan de gemeenschap, niet die er druk op legt. De ruimte in Gouda is schaars. Daarom moeten we zorgvuldig kiezen welke vormen van bedrijvigheid we stimuleren en faciliteren. Wij kiezen voor bedrijvigheid die daadwerkelijk bijdraagt aan de lokale economie, werkgelegenheid en de aantrekkelijkheid van onze stad voor inwoners en bezoekers. Innovatieve en kleinschalige ondernemingen, maatschappelijke organisaties en ambachtelijke bedrijven passen goed bij het karakter en de schaal van onze stad. Gouda Vitaal wil geen bedrijven of sectoren aantrekken die sterk afhankelijk zijn van grote aantallen goedkope arbeidsmigranten. Deze bedrijvigheid levert de stad vaak relatief weinig economische en maatschappelijke meerwaarde op, terwijl de druk op de woningmarkt, zorg en leefomgeving juist toeneemt. Dat is geen duurzame ontwikkeling voor Gouda.

Speerpunten

1. Binnenstad en winkelcentra

- Benoem een **binnenstadmanager met mandaat** binnen de ambtelijke organisatie, die verantwoordelijk is voor de coördinatie van economische activiteiten, vastgoedbeheer en promotie.
- Zet in op een veelzijdig en compleet winkelbestand – geen monocultuur door overmatig toerisme.

- Gebruik instrumenten zoals de **leegstandsverordening** om langdurige leegstand tegen te gaan; maak wonen boven winkels meer mogelijk.

- Investeer in aantrekkelijke looproutes, met name **van het station via de Kleiweg naar de Markt**, om bezoekersstromen te versterken.
- Geef extra aandacht aan de **Kleiweg** vanwege vertrek van winkels en risico op verloedering.
- Onderhoud en versterk wijkwinkelcentra, zodat ook buiten de binnenstad een aantrekkelijk winkelaanbod blijft.

2. Bereikbaarheid en logistiek

- Zorg voor **goede bereikbaarheid per auto, OV én fiets** – zonder ondernemers en bezoekers onnodig te beperken.
- Voorkom kostenverhogende maatregelen voor grote groepen ondernemers, zoals het beperken van parkeermogelijkheden of het stellen van onrealistische eisen aan vervoer.
- Onderzoek de mogelijkheden voor een **mobilitieithub of transferium aan de rand van de stad**, zodat bezoekers daar hun auto of fiets kunnen parkeren en tegen een gunstig tarief of gratis kunnen worden vervoerd naar bijvoorbeeld de binnenstad.

3. Werkgelegenheid en onderwijs

- Stimuleer **hoogwaardige werkgelegenheid** door bedrijven in kennisintensieve sectoren aan te trekken.
- Besteed extra aandacht aan **praktische en technische beroepen**, via samenwerking met mbo, vakscholen en het bedrijfsleven.
- Faciliteer leerwerkplekken en stageplaatsen in samenwerking met lokale ondernemers.
- Verbind economische ontwikkeling met sociale doelen, bijvoorbeeld door werkzoekenden gericht op te leiden voor kansrijke sectoren.

4. Toerisme en economie

- Ontwikkel toerisme op een manier die de stad versterkt, maar niet ten koste gaat van het winkelbestand of de leefbaarheid.
- Behoud een evenwicht tussen toeristische functies en voorzieningen voor inwoners.
- Stimuleer dagtoerisme en verblijfstoerisme door evenementen en arrangementen die ook lokale ondernemers en inwoners ten goede komen.

Onze inzet

Gouda Vitaal wil een gemeente die **proactief werkt aan economische ontwikkeling** waar ondernemers serieus worden genomen en waar de binnenstad en winkelcentra bruisen van activiteit. Met realistische bereikbaarheid, slimme investeringen en gerichte regie voorkomen we leegstand, versterken we het ondernemersklimaat en zorgen we voor duurzame werkgelegenheid.

7. Mobiliteit, bereikbaarheid en parkeren

Inleiding

Mobiliteit is een basisvoorwaarde voor een leefbare stad. Gouda Vitaal staat positief tegenover nieuwe, duurzame vervoersconcepten – zoals deelmobiliteit, elektrische voertuigen en slimme vervoersoplossingen – maar ziet deze **uitsluitend als aanvulling op bestaande vormen van (eigen) mobiliteit**, niet als vervanging. Veel inwoners zijn aangewezen op hun auto, zowel voor werk als privé. Het huidige parkeerbeleid, dat betaald parkeren uitbreidt naar steeds meer wijken, veroorzaakt een **waterbedeffect**: bewoners wijken uit naar omliggende straten en wijken. Gouda Vitaal wil dat dit stopt.

Speerpunten

- **Betaald parkeren beperken tot alleen de binnenstad** en het huidige beleid terugdraaien, zodat het waterbedeffect wordt teruggedrongen.
- Betaald parkeren in heel Gouda is alleen een optie wanneer een **raadgevend referendum** duidelijk uitwijst dat een meerderheid van de inwoners dit wenst.
- Nieuwe, duurzame vervoersconcepten (zoals deelauto's en e-bikes) **stimuleren als aanvulling**, maar niet als excuus om het bezit van een eigen auto te bemoeilijken.
- Behoud van **voldoende en betaalbare parkeerplaatsen** bij nieuwe woningbouw en bestaande wijken.
- **Veilige fietsroutes** en goede verbindingen met het openbaar vervoer blijven versterken.
- **Regionale samenwerking** met buurgemeenten voor bereikbaarheid en parkeerdruk, zodat niet alles op Gouda neerkomt.

- Mobiliteitsbeleid moet **keuzes en vrijheid voor inwoners** ondersteunen, niet beperken.
- Meer verkeersveiligheid rond scholen en drukke punten; **gescheiden fietspaden** zijn hierbij het uitgangspunt.

8. Sport en bewegen

Inleiding

Gouda Vitaal gelooft dat sport en bewegen essentieel zijn voor een gezonde, vitale en verbonden stad. Sport verbindt mensen, bevordert gezondheid, geeft plezier en draagt bij aan sociale samenhang. Iedereen moet kunnen sporten of bewegen, ongeacht leeftijd,

inkomen of achtergrond. Dat vraagt om toegankelijke voorzieningen, betaalbare contributies en ondersteuning van verenigingen. De gemeente heeft hierbij een stimulerende en faciliterende rol. We zorgen dat sportaccommodaties goed onderhouden zijn, dat er voldoende plekken zijn om te bewegen in de openbare ruimte en dat sportverenigingen de steun krijgen die ze nodig hebben om hun belangrijke maatschappelijke rol te vervullen.

Speerpunten

- **Sport toegankelijk voor iedereen** Inkomen mag geen belemmering zijn om te sporten. We versterken regelingen zoals het Jeugdfonds Sport & Cultuur en het Volwassenen-fonds Sport & Cultuur.
- **Goede sportvoorzieningen** Investeren in het onderhoud, de vernieuwing en verduurzaming van sporthallen, velden, zwemvoorzieningen en kleedruimtes.
- **Schoolzwemmen terug** We willen het schoolzwemmen opnieuw invoeren, zodat alle kinderen leren zwemmen en vertrouwd raken met water. In een stad als Gouda, met veel water in en om de stad, is zwemvaardigheid niet alleen gezond en leuk, maar ook van levensbelang.
- **Ondersteuning verenigingen** Verenigingen krijgen hulp bij verduurzaming, vrijwilligersbeleid en het omgaan met stijgende kosten, zodat zij zich kunnen richten op sport en ledenbinding.
- **Bewegen in de openbare ruimte** Aanleg en onderhoud van wandelroutes, hardloop-routes, fietsvoorzieningen, sportpleinen en speeltoestellen verspreid door de stad.
- **Breedtesport stimuleren** Meer aandacht voor buurtsportactiviteiten, laagdrempelige sportevenementen en initiatieven waarbij jong en oud samen bewegen.
- **Aandacht voor gezondheid en preventie** Sport en bewegen actief inzetten in het gemeentelijk gezondheidsbeleid, met speciale aandacht voor kinderen, ouderen en mensen met een beperking.
- **Samenwerking onderwijs en sport** Intensiever gebruik van sportaccommodaties door scholen en verenigingen, ook buiten schooltijden.
- **Evenementen in de stad** Ondersteunen van sportieve evenementen en toernooien die bijdragen aan de bekendheid en aantrekkelijkheid van Gouda.

- **Inclusieve sport** Zorgen dat sportaanbieders en accommodaties toegankelijk zijn voor mensen met een beperking of chronische aandoening.

9. Cultuur

Inleiding

Cultuur is van grote waarde voor onze stad. Het verbindt inwoners, brengt generaties samen en draagt bij aan een bruisend en aantrekkelijk Gouda. Van evenementen in de binnenstad tot kleinschalige initiatieven in de wijken: cultuur versterkt de onderlinge betrokkenheid en zorgt voor ontmoeting. Gouda Vitaal vindt het belangrijk dat cultuur toegankelijk is voor iedereen, ongeacht inkomen of achtergrond.

Tegelijkertijd zien wij dat een relatief groot deel van de gemeentelijke cultuurbegroting naar een beperkt aantal instellingen gaat, zoals de Schouwburg. Deze organisaties leveren zonder twijfel een waardevolle bijdrage, maar het geld dat hieraan wordt besteed komt vaak vooral ten goede aan mensen met een hoger inkomen of bezoekers van buiten de stad. Dat vinden wij een dilemma, omdat de inwoners die het meest baat hebben bij laagdrempelige en toegankelijke cultuur daar minder van profiteren. Gouda Vitaal wil hier kritischer naar kijken en ervoor zorgen dat gemeentelijke investeringen in cultuur daadwerkelijk meer inwoners bereiken.

Museum Gouda is belangrijk; als historisch erfgoed en bewaarder van het Goudse verhaal heeft het voor ons een warme plek in het culturele hart van de stad.

Wij zien dat er steeds vaker aparte organisaties of stichtingen worden opgericht voor specifieke taken, zoals voor de exploitatie van het Stadhuis. Dit leidt tot verdere verkokering, hogere overhead en minder samenhang in het beleid. Wij kiezen voor een integrale aanpak, waarin instellingen en evenementen elkaar versterken en gezamenlijk bijdragen aan een levendig cultureel aanbod.

Speerpunten:

- Cultuur als bindmiddel voor inwoners en wijken, met oog voor toegankelijkheid.
- Minder verkokering: geen extra stichtingen of organisaties zonder duidelijke meerwaarde.
- Effectievere inzet van middelen, met meer kansen voor kleinschalige en vernieuwende initiatieven, bijvoorbeeld steun voor kleine cultuurhuizen en muziekverenigingen.
- Behoud van erfgoed, gecombineerd met ruimte voor eigentijdse evenementen.
- Museum Gouda koesteren als historisch erfgoed en bewaarder van het Goudse verhaal.
- Kritisch kijken naar wie profiteert van cultuursubsidies: meer voor Gouwenaars, niet vooral voor hogere inkomens of bezoekers van buiten.
- Stimuleren van samenwerking tussen culturele instellingen en maatschappelijke organisaties.

10. Eerlijk en slim afvalbeleid

Inleiding

Een schoon Gouda begint bij een eerlijk en effectief afvalbeleid. In de afgelopen jaren is geprobeerd het restafval te verminderen door inwoners apart te laten betalen voor het storten ervan. Het idee was dat dit zou stimuleren om afval beter te scheiden. In de praktijk is het tegendeel gebeurd: er is meer zwerfafval en illegale dumpingen, terwijl de gemeente nauwelijks kan handhaven. Veel inwoners willen best hun steentje bijdragen, maar voelen zich gestraft door het huidige tariefsysteem.

Daarnaast blijkt dat zelfs na scheiding aan de bron vaak nog nascheiding nodig is. Moderne technieken maken het mogelijk om waardevolle materialen efficiënt uit het restafval te halen. Uit ervaringen in andere gemeenten blijkt dat nascheiding vaak niet alleen effectiever is, maar ook per saldo goedkoper, omdat het afvalscheidingspercentage stijgt zonder dat er hoge kosten en overlast zijn voor inwoners.

Wij willen een omslag in het afvalbeleid: stimuleer positief gedrag in plaats van te straffen. Zorg voor gemak en bereikbaarheid, zodat goed afvalbeheer voor iedereen de logische keuze is.

Speerpunten

- **Afschaffen van betalen per storting voor restafval** Geen straffend tarief meer dat leidt tot dumpingen en overlast.
- **Hanteer nascheiding** Gebruik moderne technieken om waardevolle materialen uit het restafval te halen, ook als bronscheiding niet volledig lukt.
- **Voldoende en goed bereikbare containers** Plaats, indien nodig, meer containers, dicht bij de woonomgeving, en leeg ze vaker om overvolle bakken te voorkomen.

- **Sneller ophalen van grof afval** Verkort de wachttijd en schaf de extra kosten voor ophalen af, zodat bewoners geen reden hebben om groot afval op straat te dumpen.
- **Voorkomen van zwerfafval** Meer prullenbakken in de openbare ruimte en frequenter legen.
- **Positieve prikkels en bewustwording** Educatie op scholen, buurtinitiatieven en publiekscampagnes die laten zien hoe afval scheiden werkt en waarom het belangrijk is.
- **Eerlijk beleid dat rekening houdt met beperkte handhaving** Pas de regels aan op wat haalbaar en handhaafbaar is, in plaats van inwoners op te zadelen met een systeem dat in de praktijk niet werkt.

11. Dierenwelzijn

Inleiding

Gouda Vitaal vindt dat goed omgaan met dieren hoort bij een sociale en leefbare stad. Dieren brengen plezier, maar vragen ook om zorg en bescherming. De gemeente kan hierin niet alles, maar wél randvoorwaarden scheppen en initiatieven ondersteunen. De gemeente heeft bijvoorbeeld geen zeggenschap over de

dienstverlening van particuliere dierenklinieken, zoals het aanbieden van avonddiensten. Wel kan de gemeente in gesprek gaan met dierenartsen en regionale partners om knelpunten te signaleren en mogelijkheden voor samenwerking te verkennen, zodat inwoners in noodsituaties niet onnodig ver hoeven te reizen.

Wat betreft de hoge kosten van diergeneeskundige zorg hechten wij eraan dat deze voor zoveel mogelijk inwoners betaalbaar blijft. De gemeente heeft geen taak in het promoten van commerciële verzekeringsproducten, maar kan wel – in samenwerking met dierenwelzijns-organisaties – wijzen op alternatieven zoals steunfondsen of collectieve voorzieningen steunen, waar ook minima gebruik van kunnen maken. Daarmee ondersteunen we betaalbare en toegankelijke zorg voor huisdieren, zonder commerciële partijen te bevoordelen.

Speerpunten

- Meer hondenrenveldjes en hondenspeeltuinen, goed onderhouden en verspreid over de stad.
- Steun voor een particulier **dierenzorgfonds** zodat huisdieren de benodigde medische zorg krijgen, ook wanneer eigenaren dit niet kunnen betalen.
- Extra steun voor de **dierenambulance** in middelen en faciliteiten om de beschikbaarheid beter te borgen.
- Aandacht voor **stijgende kosten medische zorg huisdieren** vanwege toename van commerciële dierenartspraktijken en klinieken. De gemeente kan de commercialisering van medische zorg voor dieren niet stoppen, maar wél voorwaarden stellen en ontwikkelingen sturen via ruimtelijk beleid en vergunningen. Bijvoorbeeld door bij de beoordeling van vestigingslocaties van nieuwe klinieken en praktijken te stimuleren dat er ruimte blijft voor kleinschalige, onafhankelijke

praktijken die vaak lagere tarieven hanteren. Bij eventuele vergunningverlening kan rekening worden gehouden met de spreiding en diversiteit van dierenklinieken en praktijk, opdat een concentratie van commerciële ketens wordt tegengegaan.

12. Financieel verantwoord beleid – beperk gemeentelijke lasten

Inleiding

Gouda Vitaal kiest voor beleid dat **sociaal is, maar altijd financieel haalbaar**. Een gezonde gemeentelijke financiële huishouding is de basis voor goede voorzieningen, betaalbare lasten en ruimte om te investeren waar het echt nodig is. Wij staan voor **zorgvuldig omgaan met gemeenschapsgeld**: geen verspilling aan prestigeprojecten, maar gerichte uitgaven die ten goede komen aan inwoners en ondernemers.

De afgelopen jaren heeft Gouda Vitaal zich kritisch opgesteld tegenover projecten die veel geld kosten maar weinig opleveren voor de stad, zoals het Ecopark-debacle en te ambitieuze verduurzamingsplannen voor gemeentelijke gebouwen. Tegelijkertijd blijven we investeren in voorzieningen die inwoners daadwerkelijk nodig hebben, zoals onderhoud van wegen, riolering, sportvoorzieningen en maatschappelijke ondersteuning.

Een stevige financiële koers vraagt om **eerlijke verdeling van middelen, beheersing van de schuldpositie** en het voorkomen van onnodige lastenverzwaring.

Speerpunten

- **Gemeentelijke middelen eerlijker verdelen** door middelen in te zetten waar ze het meeste maatschappelijke effect hebben, meer budget voor basisvoorzieningen en sociaal beleid, minder voor prestigeprojecten of onnodige subsidies.
- **Aandacht voor de schuldpositie** de gemeentelijke schuld is nu al hoog (ruim 4400 euro per inwoner), en dreigt verder op te lopen. Vooral de combinatie van deze hoge schuld met een **lage solvabiliteit** (verhouding eigen vermogen / totaal vermogen) maakt de financiële positie van de gemeente extra kwetsbaar.

- **Gemeentelijke lasten bevroren** Gouda staat erg hoog op de rangpositie van gemeenten voor netto woonlasten (nr. 6); deze moet dalen (minimaal 30). De gemeente verhoogt de lasten niet onnodig voor inwoners en bedrijven, zoals voor parkeren. Gouda Vitaal wil niet dat overheadkosten apart worden toegerekend aan de riool- en afvalinzamelingstarieven; deze extra toerekening zou leiden tot verdere stijging van de tarieven, terwijl deze lasten al fors zijn voor inwoners.
- **Verhoging toeristenbelasting/havengelden voor een schone en aantrekkelijke stad** Gouda Vitaal stelt voor om de toeristenbelasting te verhogen tot **€ 10 per overnachting**. Dit levert naar verwachting circa **€ 750.000 extra inkomsten** per jaar op. Deze extra middelen moeten volledig worden ingezet voor de verzorging van de openbare ruimte. De openbare ruimte, met name in de drukbezochte centrumgebieden, ziet er nu te vaak onverzorgd uit. Met de opbrengst investeren we in intensiever schoonmaken, sneller herstel van straatmeubilair en bestrating, fraaier groen en extra handhaving tegen vervuiling en overlast. Zo dragen toeristen bij aan het behoud van een schoon en aantrekkelijk Gouda, waar ook onze inwoners direct van profiteren.

Met Gouda Vitaal kiest Gouda voor een **stabiel en betrouwbaar financieel beleid**: gericht op inwoners, vrij van prestigeprojecten, met oog voor de toekomst en respect voor het geld van de belastingbetaler.

Tenslotte: transparante, vitale en betrouwbare overheid

Inleiding

Gouda Vitaal staat voor een gemeentebestuur dat open, eerlijk en betrouwbaar is. Besluiten moeten begrijpelijk zijn, tijdig worden gedeeld en onderbouwd met feiten. Inwoners hebben recht op inzicht in wat de gemeente doet, waarom keuzes worden gemaakt en wat de gevolgen daarvan zijn. Alleen zo kan vertrouwen in het bestuur groeien.

Een transparante overheid is niet bang om fouten toe te geven, laat zien hoe belastinggeld wordt besteed en betreft inwoners actief bij beleid en uitvoering. Gouda Vitaal wil dat inwoners niet achteraf geconfronteerd worden met voldongen feiten, maar vooraf mee kunnen denken en praten.

Speerpunten

- **Open besluitvorming** Alle relevante documenten en onderzoeken worden vóór politieke besluitvorming openbaar gemaakt, tenzij dit niet mogelijk is op basis van een wettelijke grondslag
- **Actieve informatieplicht** De gemeente deelt belangrijke informatie proactief met inwoners, zonder dat deze daar eerst om moeten vragen.
- **Open inspraakprocessen** Bij grote projecten en beleidswijzigingen organiseert de gemeente laagdrempelige inspraakmomenten, waarbij ook wordt teruggekoppeld wat met de inbreng van inwoners is gedaan.

- **Open data waar mogelijk** Bevorderen dat gemeentelijke gegevens die niet privacygevoelig zijn, als open data beschikbaar komen voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.
- **Minder besloten vergaderingen** Sluit vergaderingen alleen als dat juridisch verplicht is, en licht duidelijk toe waarom dat gebeurt.
- **Versterking burgerparticipatie** Onderzoeken en stimuleren van nieuwe vormen van participatie, zoals burgerpanels en online raadplegingen.

Het kan en moet anders; met Gouda Vitaal lukt dat!

Blz. 20 en 21: Bijlage: Addendum verkiezingsprogramma 2026 – 2030 Gouda Vitaal

Bijlage: Addendum verkiezingsprogramma 2026 – 2030 Gouda Vitaal

Gouda Vitaal kiest voor een stad waarin bereikbaarheid, veiligheid, leefbaarheid en betaalbaarheid met elkaar in balans zijn. Dat vraagt om nuchtere keuzes, gebaseerd op wat werkt in de praktijk en wat recht doet aan inwoners, ondernemers en bezoekers van Gouda.

Mobiliteit is daarbij geen kwestie van óf auto's óf fietsers. Gouda Vitaal ziet deze vormen van vervoer niet als tegenpolen. De veiligheid van fietsers moet altijd zijn geborgd en waar nodig versterkt, maar dat vraagt in de eerste plaats om betere regulering van het fietsverkeer zelf. Denk aan duidelijke fietsroutes, heldere voorrangssituaties, handhaving op gevaarlijk gedrag, het terugdringen van wildparkeren van fietsen en het voorkomen van conflicten tussen snelle en langzame fietsers. Het simpelweg weghalen van ruimte voor autoverkeer zonder deze randvoorwaarden leidt niet automatisch tot meer veiligheid en kan juist nieuwe knelpunten veroorzaken.

Om diezelfde reden is een volledig autovrije binnenstad voor Gouda Vitaal geen realistische optie. De binnenstad is niet alleen een verblijfsgebied, maar ook een woon- en werkgebied. Bewoners, ondernemers, leveranciers en zorgverleners moeten de binnenstad bereikbaar kunnen houden. Levendigheid vraagt om bereikbaarheid, niet om afsluiting.

Veiligheid in de stad weegt voor Gouda Vitaal zwaar. Cameratoezicht kan daar een belangrijke bijdrage aan leveren, ook als dat spanning oproept met privacy. Daarbij geldt wel nadrukkelijk dat de gemeente zich strikt moet houden aan de geldende privacywetgeving. Die wetgeving is al streng en biedt voldoende waarborgen. De gemeente hoeft daarin niet strenger te zijn dan wettelijk vereist. Als cameratoezicht aantoonbaar bijdraagt aan veiligheid en leefbaarheid, dan is dat voor Gouda Vitaal een gerechtvaardigde inzet.

Ook rondom coffeeshops kiest Gouda Vitaal voor een beheerste en realistische benadering. Sluiting van coffeeshops is geen oplossing. Juist door aanwezigheid van coffeeshops is sprake van regulering, toezicht en controle. Dat maakt de situatie beheersbaarder dan wanneer gebruik en handel zich verplaatsen naar het illegale circuit. Om diezelfde reden is verplaatsing van coffeeshops uit de binnenstad naar de buitenwijken ongewenst. Toezicht en handhaving zijn effectiever wanneer deze functies geconcentreerd zijn in een beperkt gebied, in plaats van verspreid over de stad.

Betaalbaarheid is voor Gouda Vitaal een kernwaarde. Het verhogen van de OZB om gemeentelijke voorzieningen te behouden is wat ons betreft geen optie. Er wordt in Gouda veel geld besteed aan prestigeprojecten en maatregelen waarvan de effectiviteit onvoldoende is aangetoond. Door daar kritisch naar te kijken en andere keuzes te maken, kunnen middelen worden vrijgespeeld voor voorzieningen die echt nodig zijn, zonder de lasten voor inwoners en ondernemers verder te verhogen.

Tegelijkertijd ziet Gouda Vitaal de waarde van een sterke en levendige binnenstad. De horeca speelt daarin een cruciale rol. Daarom steunen wij het toestaan van ruimere terrassen op het Marktplaatsplein. De horeca staat onder grote druk door hoge lasten, personeelstekorten en toenemende regelgeving. Uitbreiding van terrassen biedt ondernemers extra ruimte om omzet te genereren, terwijl dit de gemeente geen extra investeringen kost. Integendeel: het draagt bij aan sfeer, levendigheid en aantrekkingskracht van de Markt.

Ook bij armoedebestrijding kiest Gouda Vitaal voor een bredere blik. Meer geld uittrekken door lokale belastingen te verhogen is wat ons betreft niet de juiste weg. In sommige wijken geeft bijna 30 procent van de huishoudens aan moeite te hebben om rond te komen, terwijl slechts een klein deel daadwerkelijk gebruik kan maken van gemeentelijke armoederegelingen of landelijke inkomensondersteuning. Veel huishoudens zitten klem door extreem hoge vaste lasten: energie, wonen, accijnzen, btw en andere heffingen. De overheid heeft de verantwoordelijkheid om deze lasten te beperken, niet verder te verhogen. Dat geldt dus ook voor lokale belastingen.

Dierenwelzijn is voor Gouda Vitaal belangrijk, maar maatregelen moeten wel proportioneel en onderbouwd zijn. Een verbod op sportvissen past daar niet bij. Er is geen eenduidige wetenschappelijke consensus dat sportvissen leidt tot ernstig dierenleed. Bovendien zijn er minder ingrijpende maatregelen mogelijk, zoals het gebruik van weerhaakloze haken en het beperken van drijftijd. Sportvissen is voor veel inwoners een laagdrempelige vorm van ontspanning en een van de weinige toegankelijke buitenactiviteiten, ook voor mensen met een beperking. Een totaalverbod is daarmee vooral symbolisch en niet in verhouding tot het doel.

Tot slot geldt dat ook maatregelen rond natuur en verlichting zorgvuldig moeten worden afgewogen. Het aanpassen van de kleur van verlichting in stadsparken om nachtdieren te beschermen kent een beperkte en niet-eenduidige wetenschappelijke onderbouwing in een stedelijke context. Stadsparken zijn multifunctionele ruimtes waar recreatie, sociale veiligheid en doorstroming van langzaam verkeer een belangrijke rol spelen. Het wijzigen van lichtkleur heeft daardoor vooral een symbolisch effect, terwijl de nadelen groot kunnen zijn. Effectiever is het om te kijken naar gericht dimmen, tijdschakelingen en het voorkomen van overbodige verlichting.

Gouda Vitaal staat voor beleid dat werkt: realistisch, betaalbaar en in balans, met oog voor veiligheid, leefbaarheid en het dagelijks leven van inwoners.